

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: O. S.,** zastoupen Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 59 Az 20/2004 - 36 ze dne 9. 6. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1308/LE - B01 - B03 - 2003 ze dne 19. 1. 2004, kterým stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na něho vztažena překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu, která má spočívat v tom, že se krajský soud při svém rozhodování dopustil nesprávného právního posouzení otázky, zda je možno na stěžovatele vztáhnout ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, tedy že stěžovatelova žádost o udělení azylu byla podána důvodně. Stěžovatel se ve své vlasti dostal do potíží, kdy byl pronásledován pro své politické přesvědčení, neboť byl asi dva týdny členem organizace U. Poté se rozhodl

vystoupit, ale představitelé této organizace jej proto začali pronásledovat. Byl tedy za svou politickou činnost stíhán a nezbylo mu, než vycestovat ze země. Na základě právě uvedeného stěžovatel namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V této souvislosti odkázal i na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kriterií pro přiznání postavení uprchlíka, z něhož podle něho vyplývá, že pronásledování může vycházet i od některých složek obyvatelstva, pokud je státní orgány vědomě tolerují nebo odmítají či nejsou schopny zajistit účinnou ochranu.

Kromě toho stěžovatel namítá i vady řízení před žalovaným podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žalovaný neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Žalovaný nerespektoval skutečnost, že stěžovatel má velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu.

Dále stěžovatel s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tvrdí, že krajský soud posoudil nesprávně právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou. Stěžovatel dovozuje, že krajský soud měl povinnost přezkoumat rozhodnutí žalovaného a proces, jenž jeho vydání předcházel, z toho pohledu, zda není stižen procesní vadou. Rozhodnutí žalovaného dle stěžovatele neodpovídá § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Navíc stěžovatel namítá nesprávné posouzení splnění podmínek vztažení překážky vycestování, neboť stěžovateli v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, přitom bude-li zjištěno, že v České republice požádal o udělení azylu, bude podroben persekuci.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatel navrhuje přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá důvodnost kasační stížnosti a navrhuje její zamítnutí.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující pro posouzení této právní věci rozhodné skutečnosti: stěžovatel podal žádost o udělení azylu v listopadu roku 2003 a uvedl, že do České republiky přicestoval v dubnu téhož roku, protože se ve vlasti cítil ohrožen pracovníky organizace U. Z protokolu o pohovoru vyplývá, že stěžovatel začal na Ukrajině pracovat pro bezpečnostní agenturu spojenou s uvedenou organizací. Když zjistil, že se jedná o fašistickou organizaci, a odhalil nezákonnosti, ke kterým na jeho pracovišti docházelo, rozhodl se z práce odejít. To mu ale nadřízený vymlouval s odůvodněním, že toho mnoho ví. Když stěžovatel přestal do zaměstnání docházet, byl fyzicky napaden dvěma bývalými kamarády a označen za zrádce. Z tohoto důvodu si vyřídil možnost vycestovat do České republiky, kde nejprve legálně a později nelegálně pobýval a pracoval. O azyl požádal, když byl podruhé zadržen orgány cizinecké policie a umístěn do Z. B. Žalovaný po zhodnocení výše uvedených skutečností a shromážděných informací o zemi původu dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu či vyslovení překážky vycestování podle příslušných ustanovení zákona o azylu. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou, v níž uvedl, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, jelikož mu tam hrozí nebezpečí ve formě fyzického násilí. Policie

v zemi nedokáže nebo nechce v takovém případě pomoci. Proto došlo k nesprávnému posouzení splnění podmínek § 12 a § 91 zákona o azylu. Dále stěžovatel namítl procesní vady, jichž se měl žalovaný dopustit, a sice porušení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu. Krajský soud žalobu zamítl. Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 29. 6. 2004 a ten jej napadl kasační stížností dne 9. 7. 2004.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Stěžovatel je zastoupen advokátem, kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel kasační stížností míří na kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud shledává kasační stížnost obecně přípustnou, s výjimkami níže uvedenými.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejdříve posuzoval důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného. Nejvyšší správní soud přezkoumal závěry krajského soudu ohledně posouzení skutečnosti, zda byl stěžovatel ve své vlasti pronásledován či se takového pronásledování opodstatněně obával z důvodů jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu) a jejich pochybení neshledal. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována, či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Příkoří, jemuž se stěžovatel vycestováním z vlasti vyhýbá, tj. potíže s osobami spjatými s organizací U., není jevem státní mocí přímo vyvolaným, tajně podporovaným, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaným. Jde toliko o obtíže páchané ze strany soukromých osob. Tento závěr ohledně nesplnění podmínek pronásledování učinil Nejvyšší správní soud s přísným respektováním základních principů, na nichž je azylové zákonodárství obecně postaveno. Z čl. 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 lze dovodit, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represi ze strany státu. V případě stěžovatele tak nezbývá než uzavřít, že z jeho vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o represi uskutečňovanou ze strany státu, ať již přímou, kdy stát sám by stěžovatele ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímou, o kterou by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatele před pronásledováním cíleně nechránil. Nelze souhlasit se stěžovatelovým tvrzením, že byl ve své vlasti pronásledován pro své politické přesvědčení, protože nic takového z jeho vyjádření nevyplývá (zaměstnáním v bezpečnostní agentuře stěžovatel nijak nevyjádřil jakékoli politické názory). Taktéž nelze i s ohledem na výše uvedené přisvědčit jeho tvrzení, že byl pro své názory stíhán. Jelikož se ani nepokusil vyhledat ochranu státních orgánů své vlasti, nelze dovodit, že by se mu relevantní ochrany nedostalo. Ke stejnému závěru došel zdejší soud i ve vztahu k posouzení případné existence překážek vycestování podle § 91

zákona o azylu, neboť krajský soud své závěry podrobně, přesvědčivě a v souladu se zákonem odůvodnil.

Pokud jde o stěžovatelovy námitky ohledně nesprávného posouzení splnění podmínek § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, je Nejvyšší správní soud nucen konstatovat, že tyto stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, a proto zdejší soud shledal tyto námitky nepřípustnými podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

Námitky stěžovatele ohledně porušení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu lze podřadit pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatele postupoval, přičemž ze spisu není patrno, a stěžovatel to ani netvrdí, že by byl jakýmkoliv způsobem v průběhu řízení o udělení azylu omezován při sdělení důvodů azylu, jež sám uplatňoval. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující. Krajský soud proto nepochybil, když se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Pokud dále stěžovatel s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tvrdí, že krajský soud posoudil nesprávně právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou, pak i tato námitka je sice přípustnou, neboť směřuje proti rozsahu přezkumu, jak jej provedl krajský soud, není však důvodnou. V žalobě stěžovatel namítal toliko porušení § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu. Krajský soud, jehož přezkumná činnost je podle § 75 odst. 2 s. ř. s. determinována včas uplatněnými žalobními body, se tedy měl zabývat toliko těmito vadami. Neučinil-li stěžovatel otázku dalších procesních pochybení, konkrétně nyní tvrzeného porušení § 47 odst. 3 správního řádu, předmětem přezkumu krajským soudem, pak se touto otázkou krajský soud neměl zabývat. Pokud tak přesto učinil (ve snaze nepoškodit stěžovatele, který ve své žalobě tento žalobní bod vyškrtnul) a došel k závěru, že rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem podrobně odůvodněno, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by mu vytknul. Tato námitka stěžovatele tedy není důvodnou.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. V nepřípustné části se Nejvyšší správní soud kasační

stížností nezabýval (§ 104 odst. 4 s. ř. s.) a ve zbylé části ji jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému náklady řízení, které by přesáhly běžné náklady jeho administrativní činnosti, nevznikly, a proto mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. nebyla přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu